

NASLOV PREDMETA: POREDBENA LINGVISTIKA

Nositelj predmeta: prof. dr. sc. Ranko Matasović, Zagreb

Sadržaj:

Kolegij je zamišljen kao niz predavanja na kojima će se studenti upoznati s osnovnim metodama i rezultatima poredbene lingvistike; razmatrat će se tipološki, genetski i kontaktni pristup jezičnoj klasifikaciji, te univerzalna svojstva i obilježja ljudskoga jezika, otkrivena poredbenim proučavanjem jezika najrazličitijih porodica, area i tipova. Naglasak će biti na posljedicama koje ta univerzalna svojstva – *jezične univerzalije* – imaju za naše razumijevanje strukture ljudskoga uma.

Teme:

- Genetska klasifikacija jezika: pojam jezične porodice, dokaz genetske srodnosti; dijakronijske univerzalije (prema Greenbergu i Campbellu).
- Problemi genetske supklasifikacije jezika; genetska raznolikost jezika svijeta; korelacije između genetičke raznolikosti populacija i rasprostranjenosti jezičnih porodica i natporodica (prema Cavalli-Sforzi); problem kontaktnih jezika (prema Holmu i Mühlhäuseru)
- Kontaktna klasifikacija jezika; pojam jezične aree; pojam makroaree (prema Nicholsovoj)
- Tipološka klasifikacija jezika; pojam jezičnog tipa; korelacije među jezičnim strukturama
- Problem usporedivosti jezičnih obilježja; definicija pojmova “subjekt” i “objekt” u jezicima svijeta
- Greenbergova sintaktička tipologija
- Klimovljeva kontenzivna tipologija
- Tipologija jezične kategorizacije (sustavi kategorije roda i imenskih klasifikatora)
- Teorija jezične raznolikosti (Nichols, Matasović)
- O važnosti lingvističke tipologije za kognitivnu znanost

Broj sati: 20 sati predavanja

Suradnici u nastavi: predviđeno je povremeno sudjelovanje istaknutih stručnjaka za pojedina područja poredbene lingvistike; gosti-predavači održat će od dva do četiri sata nastave na svakoj godini, a do sada je dogovorena suradnja s doc. dr. Georgom Holzerom s Instituta za slavistiku, Sveučilište u Beču.

Način provjere znanja: pismeni ispit

Literatura:

- B. Comrie: *Language Universals and Linguistic Typology*, Oxford: Blackwells 1995.
R. Matasović: *Uvod u poredbenu lingvistiku* (u tisku), Zagreb: Matica hrvatska 2001.
J. Nichols: *Linguistic Diversity in Space and Time*, Chicago: The University of Chicago Press 1992.
T. Shopen, ed. *Linguistic Typology and Syntactic Description*, Cambridge: CUP 1985.

Podatci o nositelju predmeta:

Dr. sc. Ranko Matasović izvanredni je profesor na Odsjeku za lingvistiku, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

1968: rođen u Zagrebu

1986-1990: studirao lingvistiku i filozofiju u Zagrebu

1990-1992: asistent na Odsjeku za lingvistiku, Filozofski fakultet u Zagrebu

1992: Magistrirao na Sveučilištu u Zagrebu

1993: Studijski boravak na Sveučilištu u Beču

1993-1994: voditelj Zagrebačkog lingvističkog kruga

1995: obranio doktorsku disertaciju "Rekonstrukcija teksta u indoeuropeistici" na Sveučilištu u Zagrebu

1995: studijski boravak na Somerville College, Sveučilište u Oxfordu

1996-2000: docent, Odsjek za lingvistiku, Filozofski fakultet u Zagrebu

1996: izabran za Predstojnika Katedre za poredbenu indoeuropsku lingvistiku, Filozofski fakultet u Zagrebu

1997-1998: stipendist Fulbrightove zaklade na University of Wisconsin, Madison (SAD)

1998-2000: Pročelnik Odsjeka za lingvistiku, Sveučilište u Zagrebu

1998-: voditelj projekta "Lingvistička povijest Hrvatske" Ministarstva znanosti i tehnologije RH

2000-: izvanredni profesor, Odsjek za lingvistiku, Filozofski fakultet u Zagrebu

Glavni znanstveni interesi:

Poredbena gramatika indoeuropskih jezika (osobito baltoslavenskih, keltskih i latinskoga), jezična tipologija, teorija poredbene lingvistike, indoeuropska poredbena poetika

Kvalifikacijski radovi:

- "Proto-Indo-European *b and the Glottalic Theory", *The Journal of Indo-European Studies* 22/1994: 133-151

- "A Reexamination of Winter's Law in Baltic and Slavic", *Lingua Posnaniensis* 35/1995: 57-70

- *A Theory of Textual Reconstruction in Indo-European Linguistics*, Peter Lang Verlag, Berlin & New York 1996

- *Kratka poredbenopovijesna gramatika latinskoga jezika* / A Short Comparative and Historical Grammar of Latin/, Matica hrvatska, Zagreb 1997

- "Odrazi indoeuropskih laringala u slavenskim jezicima" / The Reflexes of the PIE Laryngeals in Slavic/, *Croatica* 45-46/1997: 129-146

- The Syllabic Structure of Proto-Indo-European, *Suvremena lingvistika* 43-44/1997: 169-184

- "The Proto-Indo-European Heteroclita in Balto-Slavic", *Wiener Slawistisches Jahrbuch* 44/1998: 121-129

- "Temeljni leksik i dubinska genetska srodnost" / Basic Vocabulary and Deep Genetic Relatedness/, *Folia Onomastica Croatica* 7/1998: 191-206

- "Uses and Misuses of Typology in Indo-European Linguistics", in: *125 Jahre Indogermanistik in Graz*, ed. by Christian Zinko, Institut für Sprachwissenschaft, Graz 2000: 335-348

- *Uvod u poredbenu lingvistiku* (u tisku) Matica hrvatska, Zagreb 2001